

DZIEJE KLASZTORU SHAOLIN – CZĘŚĆ II

POWSTANIE I ROZWÓJ SZTUKI WALKI

Sławomir Pawłowski

Fot. 1. Fresk Damo na kamiennej tablicy w klasztorze Shaolin

Miejszem narodzin i źródłem rozwoju sztuk walki określanych jako *Shaolin wushu* jest klasztor Shaolin. Unikalna charakterystyka, różnorodność techniczna, a także pozytywny wpływ ćwiczeń wushu na rozwój muskulatury oraz umiejętności samoobrony przyniosły im dużą popularność, a także opinię jednej z wielkich odmian chińskich sztuk walki. Na wysoką renomę *Shaolin wushu* pracowały całe generacje mnichów, a z czasem sztuki walki klasztoru uznane zostały za jeden z najwszechstronniejszych i najlepiej usystematyzowanych systemów chińskiego kung-fu, którego realna skuteczność bojowa stała się wręcz legendarna. Z pojęciem mnicha shaolińskiego (luohana) był i jest nierozzerwalnie związany wizerunek niezwykle sprawnego człowieka o wysokim morale, biegłego w często tajemniczych, lecz niezwykle skutecznych w walce technikach kung-fu.

Istnieją zapiski dowodzące, że sztuki walki były uprawiane w klasztorze Shaolin już przez jego pierwszego przeora, dla którego świątynia ta została zbudowana, tj. przez mnicha Batuo, który wśród wielu uczniów wyszkolił szczególnie dobrze mnicha Sengchou, który z czasem został kolejnym przeorem. Przełomowym momentem dla rozwoju *Shaolin wushu* okazało się przybycie w 527 r. hinduskiego mnicha Bodhidharmy (Damo) do klasztoru Shaolin. Wprowadził on praktykę głębokiej medytacji w pozycji siedzącej jako drogę wiodącą do oświecenia. W trakcie długotrwałych medytacji kończyny mnichów drętwiały, mnisi często zasypiali, podupadali też na zdrowiu, w związku z czym Damo, aby temu zaradzić, stworzył między innymi zbiór ćwiczeń pomagający mnichom rozruszać i rozgrzać się, zawierający również elementy samoobrony. Przez następne pokolenia kolejni mnisi rozwinęli te ćwiczenia, łącząc je z lokalnymi technikami sztuk walki, co zaowocowało stworzeniem oryginalnej sztuki walki określanej jako *Shaolin wushu*. Ogrom pracy, jej natężenie oraz zdeterminowanie z jakim mnisi trenowali opracowane przez siebie ruchy są doskonale widoczne w postaci głębokich śladów pozostawionych przez ich stopy w twardej posadzce sali ćwiczeń znajdującej się w holu Pawilonu Tysiąca Buddów.

Fot. 2. Figura medytującego Damo

Fot. 3. Kilkunastometrowy posąg Bodhidharmy na szczycie góry Song Shan wybudowany w 1995 roku z okazji 1500-lecia istnienia klasztoru Shaolin

Pod koniec dynastii Sui mnisi shaolińscy uratowali księcia Li Shimina uwięzionego przez generała Wang Shichonga. Później, gdy księżę Li odziedziczył tron cesarski i został cesarzem Taizongiem, w dowód uznania i wdzięczności wydał specjalny dekret zezwalający mnichom shaolińskim na spożywanie mięsa, picie alkoholu, noszenie szat w kolorze złocistym, który to kolor wraz z symbolami smoka i feniksa był dotąd zastrzeżony wyłącznie dla cesarza (w praktyce, w zależności od użytego barwnika mnisi noszą szaty w kolorze od jasnożółtego, przez pomarańczowy do jasnobrązowego), a także oficjalnie szkolić mnichów-wojowników. W tym czasie klasztor Shaolin znajdował się u szczytu sławy. Niejako późniejszą konsekwencją przywileju picia alkoholu było stworzenie przez mnichów technik i form „pijanego mnicha”. W ramach treningu wojskowego mnisi doskonalili *Shaolin wushu*, uprawiali specjalne ćwiczenia oddechowe oraz jazdę konną. Często zapraszali oni uznanych mistrzów wushu do świątyni w celu nauki i wymian doświadczeń, co znacząco wpłynęło na dalszy rozwój shaolińskiego wushu.

Fot. 4.

Fot. 5.

Fot. 4. Wielki Mistrz Shaolin Qigong – Shi Su Gang (30 generacja walczących mnichów świątyni Shaolin) prezentujący na terenie klasztoru formę *Da Luohan Quan* (Duży Luohan)

Fot. 5. Figura z brązu przedstawiająca mnicha praktykującego tę formę

Fot. 6. Marek Puchalski prezentujący na terenie Centrum Treningowego Sztuk Walki Klasztoru Shaolin technikę z formy Xiao Hong Quan (Mała Forma Czerwonej Pięści)

Fot. 7. Znajdująca się na terenie Centrum Treningowego figura mnicha w tej samej pozycji, wyraziście obrazująca wierność przekazywanych tam sztuk walki

Ostatni raz pożar zniszczył klasztor Shaolin w 1928 roku. Ogień podłożony z rozkazu generała Shi Yousana płonął w nim nieprzerwanie przez ponad 40 dni. Pożar zniszczył wówczas główne budowle klasztoru, przepadło wiele cennych kulturalnych relikwów. Płomienie pochłonęły bezpowrotnie także liczne dzieła literatury na temat shaolińskiego wushu, jak np. „Ortodoksyjna sztuka Shaolin”, „Sekrety shaolińskiego wushu” czy „Esencja shaolińskiego boksu”. Po latach podjęto działania mające na celu przywrócenie klasztoru do stanu z czasów jego świetności. Dawne struktury klasztoru zostały odbudowane, powołano szereg prowincjonalnych i okręgowych komisji sportowych celem zgromadzenia od mnichów, mistrzów oraz okolicznej ludności wiedzy i zachowanych materiałów nt. shaolińskiego wushu. Wynikiem ich pracy jest zebranie i posegregowanie 166 form *Shaolin wushu* (form ręcznych bez broni, jak i z użyciem tradycyjnych broni chińskich), dając solidne podstawy do utrwalenia i dalszego rozwoju *Shaolin wushu*.

Wraz z powstaniem w 1982 roku filmu „Klasztor Shaolin” dla świątyni nastąpiła nowa era. Tysiące ludzi z całego świata zaczęło przyjeżdżać do klasztoru, aby trenować w nim wushu lub choćby zwiedzić go przez jeden dzień. Spowodowało to rozwinięcie nauczania na większą skalę. W 1985 roku w pobliżu klasztoru działało już ponad 40 szkół wushu, szkolących uczniów z ponad 20 prowincji Chin. Aby uporządkować sytuację i zagwarantować wysoki poziom przekazywanej sztuki walki, władze okręgowe połączyły powyższe szkoły w pięć wielkich szkół Shaolin Wushu. Celem dalszej promocji *Shaolin wushu*, w latach 1986–87 wybudowano obok klasztoru Shaolin zajmujące 4472 metry kwadratowe Centrum Treningowe Shaolin Wushu, tworząc tym samym miejsce treningowe dla miłośników sztuk walki świątyni Shaolin zarówno z Chin, jak i spoza Państwa Środka. W jego skład, oprócz części hotelowej, restauracji, biur, sklepów wchodzi obszar treningowy składający się z hali treningowo-widowiskowej, szkoły, zewnętrznego dziedzińca treningowego, a także na wzór samego klasztoru – galerii 18 figur z brązu

przedstawiających mistrzów wushu, kamiennych tablic itp. Warto zauważyć, że Centrum Treningowe położone u podnóża południowej strony szczytu Wuru, z rzeką Shaoxi przepływającą przed jego frontem, otoczone czerwonym murem pokrytym szarymi dachówkami jest miejscem, w którym uczą najwybitniejsi mistrzowie *Shaolin wushu* oraz sami mnisi.

Fot. 8. Główne wejście do Centrum Treningowego klasztoru Shaolin

Artykuł ukazał się w październiku 2000 r.,
w 14 numerze magazynu internetowego
„Świat Nei Jia”.

Artykuł zamieszczono
na stronie internetowej
<http://kungfu.gdyniapozarzadowa.pl/chan/>
dnia 30 listopada 2021 roku.

Fot. 9. Grupa dzieci, uczniów jednej z przyklasztornych szkół kung-fu w drodze na trening